

LECTIO SECUNDA ΔΙΔΩ ΚΑΙ ΑΪΝΕΙΑΣ

Aeneas filius Anchisae est. Patria Aeneae Troia est. Graeci Troiam oppugnant et dolo expugnant. Aeneas cum Anchisa, cum nato et cum sociis ad Italiam navigat. Sed venti pontum turbant et Aenean in Africam portant. Ibi Dido regina novam patriam fundat. Aeneas reginae insidias Graecorum renarrat. Regina Aenean amat et Aeneas reginam. Denique Aeneas in Italiam navigat et regina exspirat.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο Αινείας είναι γιος του Αγχίση. Πατρίδα του Αινεία είναι η Τροία. Οι Έλληνες πολιορκούν την Τροία και την κυριεύουν με δόλο. Ο Αινείας πλέει προς την Ιταλία με τον Αγχίση, με το γιο του και με τους συντρόφους του. Οι άνεμοι όμως αναταράζουν το πέλαγος και φέρνουν τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η βασίλισσα Διδώ θεμελιώνει μια καινούργια πατρίδα. Ο Αινείας διηγείται στη βασίλισσα από την αρχή τους δόλους των Ελλήνων. Η βασίλισσα ερωτεύεται τον Αινεία κι ο Αινείας τη βασίλισσα. Τελικά ο Αινείας πλέει στην Ιταλία και η βασίλισσα ξεψυχάει.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΥΤΟ	ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΥΤΟ
• Η Β΄ κλίση των Ουσιαστικών • Η Β΄ κλίση των Επιθέτων • Η προσωπική αντωνυμία [ego, tu] • Η δεικτική αντωνυμία [ille – illa – illud]	• Εμπρόθετοι Προσδιορισμοί • Άλλες χρήσεις των πτώσεων • Σύνταξη προθέσεων cum, ad • Άμεσο και Έμμεσο αντικείμενο

Ι. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Β' κλίση Ουσιαστικών ❄❄

	ΕΝΙΚΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
Ονομαστική	populus*	populi
Γενική	populi	populorum
Δοτική	populo	populis
Αιτιατική	populum	populos
Κλητική	popule	populi
Αφαιρετική	populo	populis

* η Β' κλίση περιέχει μόνο

αρσενικά ονόματα που λήγουν σε **-us -er**
και ουδέτερα που λήγουν σε **-um**.

❄❄ Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο κλίνονται και τα αρσενικά
επίθετα της Β' κλίσης που έχουν την κατάληξη **-us**
[π.χ. *bonus, adversus*]

Τα κύρια ονόματα που λήγουν σε **-ius** και το όνομα **filius**
στη γενική ενικού μπορούν να σχηματιστούν είτε σε **-ii**
είτε σε **-i**
Antonius

Antonii / Antoni

Επίσης, αποβάλλουν το τελικό **-e** από την κλητική ενικού
Ovidius - filius

Ovidi - fili

ΘΕΜΑ

Το αμετάβλητο μέρος της λέξης [popul-]

ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ

Το τελευταίο γράμμα του θέματος [-i]

ΚΑΤΑΛΗΞΗ

Το μεταβλητό μέρος στο τέλος της λέξης

Η προσωπική και δεικτική αντωνυμία

Προσωπική Αντωνυμία			Δεικτική Αντωνυμία			
ego	tu	-	ille	illa	illud	
mei	tui	sui	illius	illius	illius	
mihi	tibi	sibi	illi	illi	illi	
me	te	se	illum	illam	illud	
-	-	-	-	-	-	
a me	a te	a se	illo	illa	illo	
nos	vos	-	illi	illae	illa	
nostri/ nostrum	vestri/ vestrum	sui	illorum	illarum	illorum	
nobis	vobis	sibi	illis	illis	illis	
nos	vos	se	illos	illas	illa	
-	-	-	-	-	-	
a nobis	a vobis	a se	illis	illis	illis	

❄❄ Οι Αντωνυμίες Δεν Έχουν Κλητική πτῶση

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Το όνομα **Aeneas** κλίνεται κατά τα ουσιαστικά της Α' κλίσης [terra -ae].
Στην **Αιτιατική όμως** αντί να έχει κατάληξη **-am** [Aeneam]
έχει κατάληξη **-an** [Aenean]
επειδή η λέξη έχει ελληνική προέλευση [τόν Αινείαν]

III. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

- Υπάρχουν ορισμένα ρήματα τα οποία δέχονται **δύο αντικείμενα** σε διαφορετική πτώση εκ των οποίων το ένα τίθεται σε πτώση **Αιτιατική** και ονομάζεται **Άμεσο** ενώ το άλλο σε **Δοτική** και ονομάζεται **Έμμεσο**. Τα ρήματα αυτά λέγονται **δίπτωτα**.

Regina Aeneae insidias renarrat

Έμμεσο σε
δοτική Άμεσο σε
αιτιατική

- Η γενική πτώση μπορεί να δηλώνει τον ιδιοκτήτη / κάτοχο μιας «κατάστασης» και ονομάζεται Γενική Κτητική. Τη βρίσκουμε συνήθως και με ονόματα που δηλώνουν συγγένεια.

Filius Anchisae est

- Μια **πρόθεση** όταν συνοδεύει ουσιαστικό σχηματίζει το φαινόμενο που ονομάζεται **Εμπρόθετος Προσδιορισμός**.

- Η πρόθεση **ad** και η σύνταξή της:

ad [in] + αιτιατική = κίνηση προς τόπο

ad [in] patriam = προς την πατρίδα

- Η **πρόθεση cum** συντάσσεται με **αφαιρετική** και δηλώνει **Συνοδεία**.

Anchisa cum nato navigat
εμπρόθετος προσδιορισμός της συνοδείας

- Η **Αφαιρετική** μπορεί να δηλώνει **όργανο, τρόπο, μέσο, τόπο, αιτία, χρόνο** κ.λ.π.

- Τα **επιρρήματα** συντακτικά ονομάζονται **Επιρρηματικοί Προσδιορισμοί** και ανάλογα με το τι δηλώνουν έχουν και αντίστοιχη ονομασία [χρόνου, τρόπου, ποσού, κ.λπ]

Ibi Dido novam patriam fundat

επιρρηματικός προσδιορισμός του τόπου

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφέρετε τις προτάσεις στα λατινικά:

Ο Αινείας κυριεύει τη γη της Τροίας.

Aeneas terram Troiae expugnat.

Οι σύντροφοι του Αινεία πλέουν προς την Ιταλία.

Aeneae socii ad Italiam navigat.

Ο Αινείας αφηγείται από την αρχή στη βασίλισσα τις έγνοιες των Ελλήνων.

Aeneas reginae insidias Graecorum renarrat.

2. Να κλιθούν τα ουσιαστικά:

	ventus	pontus	socius
ΟΝ.	ventus	pontus	socius
ΓΕΝ.	venti	ponti	socii
ΔΟΤ.	vento	ponto	socio
ΑΙΤ.	ventum	pontum	socium
ΚΛ.	vente	ponte	socie
ΑΦ.	vento	ponto	socio
ΟΝ.	venti	ponti	socii
ΓΕΝ.	ventorum	pontorum	sociorum
ΔΟΤ.	ventis	pontis	sociis
ΑΙΤ.	ventos	pontos	socios
ΚΛ.	venti	ponti	socii
ΑΦ.	ventis	pontis	sociis

3. Να γράψετε την αντίστοιχη λέξη στα λατινικά:

καινούργιος - α - ο	Novus - a - um
αγαπώ	Amo, 1
τελικά	Denique, επίρρημα
εκεί	Ibi, επίρρημα
αφηγούμαι από την αρχή	Renarro, 1
πλέω	Navigo, 1
πατρίδα	Patria - ae
βασίλισσα	Regina - ae
θάλασσα	Pontus - i
ιδρύω, δημιουργώ	Fundo, 1
ξεψυχώ	Exspiro, 1
άνεμος	Ventus - i
γιος	Filius - i [ii], natus - i
κυριεύω	Exprugno, 1
ενέδρες	Insidiae - arum
Έλληνας	Graecus - i
πολιορκώ	Oppugno, 1
μεταφέρω, παρασύρω	Porto, 1
ταράζω	Turbo, 1
σύντροφος	Socius - ii

4. Να συμπληρωθούν τα κενά με το σωστό τύπο της λέξης που βρίσκεται σε παρένθεση

- Anchisa pater **Aeneae** [Aeneas- ae] est.
- Patria **Graecorum** [Graecus -i, πληθυντικός] Graecia est.
- Graeci **terram** [terra -ae] oppugnant.
- Aeneas cum **filiis / filis** [filius, πληθυντικός] ad Graeciam [Graecia -ae] navigat.
- Ventus **pontos** [pontus -i, πληθυντικός] **turbat** [turbo] et **socios** [socius -ii] in **novam patriam** [nova patria, πληθυντικός] portat.
- Graecus **reginis dolum** [regina -ae πληθυντικός, dolus -i] renarrat.

Unus ludus...

Verum o falsum???

* Aeneas natus Anchisa est.	verum
* Patria Aeneae Roma est.	falsum
* Venti Aenean in Italiam portant.	falsum
* Aeneas novam patriam fundat.	falsum
* Regina Aenean non amat.	falsum
* Aeneas in Africa expirat.	falsum
* Dido in Italiam navigat.	falsum

Ο Αινείας φεύγει από τη φλεγόμενη Τροία. Ζωγραφικός πίνακας, Federico Barocci, 1598.

Στην ελληνική και τη ρωμαϊκή μυθολογία ο Αινείας ήταν γιος του Αγχίση και της θεάς Αφροδίτης. Έλαβε μέρος στον Τρωικό Πόλεμο ως σύμμαχος των Τρώων και ήταν ο γενναιότερος ήρωας στην πλευρά τους μετά τον Έκτορα.

Πολεμώντας στον Τρωικό Πόλεμο ο Αινείας σώθηκε μόνο χάρη στην προστασία της μητέρας του Αφροδίτης και του Απόλλωνα, ενώ στη σύγκρουσή του με τον Αχιλλέα τον έσωσε ο θεός Ποσειδώνας.

Μετά την άλωση και τη λεηλασία της Τροίας, ο Αινείας με μερικούς Τρώες (που έγιναν γνωστοί ως «Αινειάδες») εξακολούθησαν να αμύνονται σε κάποια συνοικία της πόλης, ώσπου οι Έλληνες τους διέμηνυσαν ότι τους δέχονται «υποσπόνδους», δηλαδή ύστερα από συμφωνία να αποχωρήσουν ανενόχλητοι, με την άδεια να πάρουν ο καθένας τους ό,τι μπορούσε να σηκώσει στα χέρια του από την περιουσία του. Και ενώ όλοι οι άλλοι γέμισαν και πήραν σακιά με χρυσάφι, ασήμι, κοσμήματα, χρήματα, κλπ., ο Αινείας σήκωσε στους ώμους του τον γέροντα και ανήμπορο πατέρα του, τον Αγχίση, και τον μετέφερε έξω από την πόλη. Τότε οι Έλληνες, θαυμάζοντας την πράξη του αυτή, του επέτρεψαν να πάρει ελεύθερα και ό,τι άλλο ήθελε από το σπίτι τους. Αλλά εκείνος και πάλι δεν προτίμησε τίποτα άλλο από τα ιερά ξάνα των θεών και τα οικογενειακά κειμήλια, που τα θεωρούσε ανώτερα από κάθε άλλο θησαυρό. Πολλές φορές κινδύνευσε για χάρη των γονέων του και για την ευσέβειά του προς τους θεούς. Μετά από αυτό, οι Έλληνες του είπαν ότι ήταν διατεθειμένοι να του εκχωρήσουν όποιο μέρος της Τροίας ήθελε για να ζήσει εκεί με απόλυτη ασφάλεια.